‘സീറോ വേസ്റ്റ്’

മാലിന്യത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ മനസ്സിൽ വരുന്ന ഭയപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു ചിത്രമു ്. ശ്രീമതി സാറാ ജോസഫ് എഴുതിയ ‘ആതി’ എന്ന നോവലിലെ ചക്കംക ം എന്ന ഗ്രാമത്തിന്റെ ചിത്രം. അവിടുത്തെ ജനങ്ങളുടെ ബുദ്ധിമുട്ട്, അന്യനാട്ടിൽ നിന്ന് വിവാഹത്തിനോ വിരുന്ന് വരാനോ പോലും ആരും മടിക്കുന്ന, ബഹിഷ്കൃതമായ അവസ്ഥ. ഇത് കേവലം ഒരു നോവലിലെ സാങ്കൽപ്പിക പ്രദേശമല്ല എന്നറിയുമ്പോൾ ആ ഗ്രാമത്തിന്റെ ചിത്രം കൂടുതൽ ഭീതിദമാകുന്നു. ദിവസവും ആയിരങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുന്ന ഗുരുവായൂർ ക്ഷേത്രം. തദ്ദേശീയരായും തൊഴാൻ വരുന്ന ഭക്തരായുമൊക്കെ അനേകം ആളുകൾ സ്ഥിരമായും താത്കാലികമായുമൊക്കെ വസിക്കുന്ന നഗരപ്രദേശം. ടൗൺഷിപ്പാകുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, കെട്ടിടങ്ങൾ– ഇതെല്ലാമാണ് ഗുരുവായൂരെന്ന് നമുക്കറിയാം. പക്ഷെ നമ്മൾ ചിന്തിക്കാതെ പോകുന്ന ഒന്ന് ദിനം പ്രതി അവിടെനിന്ന് പുറന്തള്ളപ്പെടുന്ന മാലിന്യങ്ങളെ കുറിച്ചാണ്. ആ മാലിന്യങ്ങൾ ചെന്നുചേർന്ന ജലാശയങ്ങളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട, ഗുരുവായൂർ നഗരത്തിന്റെ പ്രാന്ത പ്രദേശമാണ് ചക്കംക്ക ം ഗ്രാമം. തങ്ങളുടെ മുമ്പിലുള്ള ജലാശയങ്ങളിൽനിന്ന് മീൻ പിടിച്ച് ഭക്ഷിച്ചിരുന്നവർ ഇന്ന് അതിന് ധൈര്യപ്പെടുന്നില്ല. കിണറ്റിലെ കുടിവെള്ളം പോലും മലിനപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന അത്രയും രൂക്ഷമായ മാലിന്യപ്രശ്നമാണ് ചക്കംക ത്തിന്റെ ദുരിതം.

ഇത് ചക്കംക ത്തിന്റെ മാത്രം കഥയല്ല. ഒട്ടുമിക്ക നഗരങ്ങളോടും ചേർന്ന് അവിടുത്തെ മാലിന്യങ്ങൾ പുറംന്തള്ളപ്പെടുന്ന പ്രാന്തവത്കൃതപ്രദേശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുന്നു. കോഴിക്കോട്ടെ ഞെളിയംപറമ്പ് പോലെ, തൃശ്ശൂരെ ലാലൂര് പോലെ, തിരുവനന്തപുരത്തെ വിളപ്പിൽശാല പോലെ പലയിടങ്ങളും മാലിന്യ കൂമ്പാരങ്ങളാകുന്നു. മാലിന്യ സംസ്കരണം ഫലപ്രദമായി നടക്കാത്ത അവസ്ഥ പലയിടത്തുമു ന്ന വസ്തുതയ്ക്കു നേരെ കണ്ണടയ്ക്കാനാകില്ല. പുറന്തള്ളുന്ന കാർബൺ ഡൈ ഓക്സൈഡിന്റെ അളവ് കുറയ്ക്കാൻ ഇന്ത്യയടക്കമുള്ള ലോകരാജ്യങ്ങൾക്കാകുന്നില്ല. ആ സാഹചര്യത്തിൽ അശാസ്ത്രീയമായ മാലിന്യ സംസ്ക്കരണം പ്രകൃതിക്കു പ്രതികൂലമാവാനും കാലാവസ്ഥവ്യതിയാനത്തിന് ആക്കം കൂട്ടാനും കാരണമാകുമെന്നല്ലാതെ ഫലപ്രദമായ മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം സാധ്യമാക്കുന്നില്ല. നമ്മുടെ ഒരു പൊതുസ്വഭാവം എന്താണെന്നുവച്ചാൽ, അവനവന്റെ വീട്ടിലെ, സ്ഥാപനത്തിലെ മാലിന്യം അടുത്ത പറമ്പിലേക്കോ പൊതുനിരത്തിലേക്കോ തള്ളുന്നതോടു

കൂടി നമ്മുടെ മാലിന്യനിർമാർജ്ജനം പൂർത്തിയായി എന്നതാണ്. ഇങ്ങനെ യാതൊരു വിവേചനബുദ്ധിയും സഹജീവി സ്നേഹവുമില്ലാതെ നാം പലയിടത്തും തള്ളുന്ന മാലിന്യമാണ് പിന്നീട് മാലിന്യ സംസ്ക്കരണത്തെ ഒരു കീറാമുട്ടിയായി തീർക്കുന്നത്. ഓരോ വ്യക്തിയും പങ്കാളിയാകേ ഒരു വലിയ സാമൂഹികദൗത്യമാണ് മാലിന്യ സംസ്ക്കരണം. അല്ലെങ്കിൽ നമ്മളുടെ ഓരോരുത്തരുടേയും പുരയിടം തന്നെ ഓരോ ചക്കംക മായി മാറാവുന്നതേ ഉള്ളൂ എന്ന് ഓർക്കണം. നമ്മുടെ വീടുകളിൽത്തന്നെ മാലിന്യനിർമ്മാർജ്ജനത്തെ ഗൗരവത്തോടെ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ നമ്മുടെ വീട്ടിലെ കുഞ്ഞുമക്കൾ– വളർന്നു വരുന്ന തലമുറ അതിനെ കാര്യക്ഷമമായി ഏറ്റെടുക്കാൻ തയ്യാറാകും. അത് ഭാവിയിൽ ഈ പ്രശ്നത്തെ ഫലപ്രദമായി തന്നെ പരിഹരിക്കാൻ നമ്മെ പ്രാപ്തരാക്കും.

പ ˘ കൃഷിയു ായിരുന്ന വീടുകളിൽനിന്ന് ഇന്നത്തെ പോലെ അഴുകുന്നതും അല്ലാത്തതുമായ മാലിന്യങ്ങൾ വേർതിരിക്കാതെ പ്ലാസ്റ്റിക് കവറു കളിൽ കെട്ടിപ്പൊതിഞ്ഞ് വലിച്ചെറിയുന്ന രീതി കുറവായിരുന്നു എന്ന് കാണാം. അഴുകുന്ന മാലിന്യങ്ങളെ മണ്ണിരകമ്പോസ്റ്റാക്കി മാറ്റി വളമായി ഉപയോഗിക്കുന്ന രീതി നമുക്ക് പരിചിതമാണ്. ചെറിയ ക്ലാസുകളിൽ നമ്മൾ പഠിച്ച തത്ത്വം പ്രയോഗമായും ഉൾക്കാഴ്ചയായും മാറുന്നു ˘ ഇവിടെ. പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഒന്നും പുതിയതായി ഉ ാവു കയോ ഇല്ലാതാവുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല, ഒരു ഊർജ്ജരൂപത്തിൽനിന്ന് മറ്റൊരു ഊർജ്ജ രൂപത്തിലേക്കുള്ള മാറ്റമാണ് സംഭവിക്കുന്നത്. ആ നിലയ്ക്ക് അഴുകുന്ന മാലിന്യം മറ്റു പലതിലേക്കും മാറുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്, ഇല്ലാതാകുന്നില്ല. ഒന്ന് ചീഞ്ഞാൽ മറ്റൊന്നിന് വളമാകുമെന്ന നമ്മുടെ ഒരു നാട്ടറിവിനെ നമ്മൾ പ്രയോഗത്തിൽ കൊ ു വരുന്നു. മാലിന്യത്തെ നമുക്ക് ഉപയോഗപ്രദമായ മറ്റൊന്നാക്കി മാറ്റുക എന്നതിലേക്ക് വന്നപ്പോൾ മാലിന്യത്തിന്റെ പ്രശ്നം പരിഹരിക്കപ്പെടുകയും അത് നമുക്ക് മറ്റൊരു തരത്തിൽ ഉപയോഗപ്രദമാവുകയും ചെയ്യുന്നു. അത്തരത്തിൽ നമ്മൾ വർത്തിക്കുന്ന പരിസരത്തിൽ പലതും ഇങ്ങനെ ചാക്രിക വ്യവസ്ഥയ്ക്കകത്ത് വരുന്നതാണ് എന്നിരിക്കെ നമുക്ക് പ്രയോജനരഹിതമായതിനെ എങ്ങനെ പ്രയോജനപ്രദമായ മറ്റൊന്നാക്കാമെന്നത് പാരിസ്ഥിതികമായ നമ്മുടെ അവബോധത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്, ഭാഗമാകണം.

ഇങ്ങനെ മാലിന്യത്തെ ചാക്രിക പ്രക്രിയയ്ക്ക് വിധേയമാക്കുമ്പോൾ, Recycle ചെയ്യുമ്പോൾ, അല്ലെങ്കിൽ Reuse ചെയ്യുമ്പോൾ അത് ശാസ്ത്രീയമായി തന്നെ നടത്തേ ുന്ന ഒന്നാണ്. കാരണം ഇപ്പോൾ നമ്മൾ മാലിന്യത്തെ അഴുകാൻ വിടുമ്പോൾ അതിന്റെ ഫലമായി ഉ ാകുന്ന ഹൈഡ്രജൻ സൾഫൈഡ് ആരോഗ്യ ത്തിന് ഹാനികരമാണ്. അപ്പോൾ മാലിന്യസംസ്ക്കരണം ഇത്തരത്തിൽ byproducts

ആയി ആരോഗ്യത്തിന് ഹാനികരമായ പലതും ഉ ാക്കാനിടയു ്. Reuse അഥവാ Recycle ചെയ്യുമ്പോൾ അത് പരിസ്ഥിതിക്കും ആരോഗ്യത്തിനും ഹാനികരമാകുന്ന രീതിയിലേക്കൊന്നും മാറുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കേ തു ്.

പലപ്പോഴും മനുഷ്യന്റെ ക ുപ്പിടിത്തങ്ങളെ മനുഷ്യനെ തന്നെ ഭരിക്കുകയും ചിലപ്പോൾ നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അവസ്ഥയിലാകുന്നു ്. അതിന് പല ഉദാഹരണങ്ങളും പറയാനു ്. എന്നാൽ ഏറ്റവും വലിയ ഉദാഹരണം പ്ലാസ്റ്റിക് ആണ്. അതിന്റെ ഗുണവും പ്രാധാന്യവുമൊക്കെ അനിഷേധ്യം തന്നെ. പക്ഷെ, പ്ലാസ്റ്റിക്കില്ലാതെ ഒരു ദിവസം നമുക്ക് തള്ളിനീക്കാനാവില്ല. പല്ലുതേയ്ക്കൽ തുടങ്ങി, കുളിയിലും ഊണിലും ഉറക്കത്തിലും യാത്രയിലുമൊക്കെ പലരൂപത്തിൽ പ്ലാസ്റ്റിക് നമ്മുടെ ദൈനംദിന ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമാകുന്നു. പലതും നമുക്ക് ഒഴിച്ചുനിർത്താൻ കഴിയാത്ത നിലയിൽ അത്രമേൽ ഉപകാരപ്രദമാണ്. പക്ഷെ, എന്തിനും ഏതിനും പ്ലാസ്റ്റിക് എന്ന അവസ്ഥയിൽ പ്ലാസ്റ്റിക് നമ്മെ ഭരിക്കാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. സമയവും സൗകര്യവും പറഞ്ഞ് നമ്മൾ പ്ലാസ്റ്റിക്കിന്റെ പിന്നാലെ പോയപ്പോൾ നമ്മുടെ ഇടങ്ങളെയെല്ലാം പ്ലാസ്റ്റിക് കയ്യേറി എന്നതാണ് യാഥാർത്ഥ്യം. പ ്, നമ്മൾ മഷിപേന ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു, ഹീറോ പേനകൾ ഒരു കാലത്തെ ഹീറോ തന്നെയായിരുന്നു. പിന്നെ ബോൾപോയിന്റ് പേനകൾ, മാറിയിടാവുന്ന റീഫിലുകൾ നമ്മൾക്ക് സൗകര്യപ്രദമായി. ഇന്ന് റീഫിലിന്റെ അതേ വിലയ്ക്ക് പേനകൾ കിട്ടിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ നമ്മൾ എഴുതിക്കഴിഞ്ഞ പേനകൾ വലിച്ചെറിയാൻ തുടങ്ങി. ആവശ്യമുള്ള ചെറിയ അളവുകളിൽ സാധനങ്ങൾ പൊതിഞ്ഞുവാങ്ങിയിരുന്നിടത്ത്, നമ്മൾ ആവശ്യത്തിലധികം അളവിലാണെങ്കിൽപ്പോലും പാക്ക് ചെയ്തുവെച്ചിരിക്കുന്ന സാധനങ്ങൾ വാങ്ങാൻ തുടങ്ങി. അതോടെ ഒരു വീട്ടിൽ ദിവസവും വേസ്റ്റ്ബിനിൽ വീഴുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകളുടെ എണ്ണത്തിലും വർധനവു ായി. ഇന്ന് നമ്മുടെ മുറ്റത്ത് എന്തെങ്കിലും ഒരു തൈ നടാൻ ഒരു ചെറിയ കുഴിയെടുത്താൽ തന്നെ മൺവെട്ടിയോടൊപ്പം ഒരു പ്ലാസ്റ്റിക് കവറോ മറ്റെന്തെങ്കിലും പ്ലാസ്റ്റിക് കഷ്ണങ്ങളോ കൂടെ പോരുമെന്നത് നമ്മുടെ അനുഭവമാണ്.

അങ്ങനെ നമ്മുടെ നിത്യജീവിതത്തിൽ പല മട്ടിൽ നമ്മൾ പരിസരത്തെ വീ ടുക്കാനാവാത്ത വിധം മലിനമാക്കിക്കൊ ിരിക്കുന്നു. കുട്ടികളുടെ ഡയപ്പർ ഉപയോഗശേഷം വലിച്ചെറിയപ്പെട്ട നിലയിൽ നമ്മുടെ പറമ്പുകളിലും വഴിയോരങ്ങളിലും ധാരാളമായി കാണാം. അതല്ലെങ്കിൽ അവ കത്തിച്ചുകളയും. സ്ത്രീകളുപയോഗിക്കുന്ന സാനിട്ടറി നാപ്കിനുകൾ ഡിസ്പോസ് ചെയ്യുന്നത്, യാതൊരു വീ ു വിചാരവുമില്ലാതെ കത്തിച്ചുകളഞ്ഞുക്കൊ ് തന്നെയാണ്. പ്ലാസ്റ്റിക് കോട്ടിങ് ഉള്ള ഇവ മണ്ണിലെറിയപ്പെട്ടാൽ 800 വർഷത്തോളം ദ്രവിക്കാതെ കിടക്കും. കത്തി

ക്കുമ്പോൾ ഫ്യൂറാൻ, ഡയോക്സിൻ തുടങ്ങിയ വിഷാംശമുള്ള വാതകങ്ങളാണ് പുറന്തള്ളപ്പെടുന്നതെന്ന് നമ്മളറിയുന്നേയില്ല. കുട്ടികളുടെ ഡയപ്പറിലെ ജെൽ സോഡിയം പോളി അക്രിലൈറ്റ് എന്ന പദാർത്ഥമാണ്. ഇത് വലിയ അളവിൽ ജലം സ്വാംശീകരിക്കുന്നതാണെങ്കിലും അല്പം ടോക്സിക് ആയ ഇത് അത്ര എളുപ്പത്തിൽ ദ്രവിക്കാത്തതും ചെടികൾക്ക് അനുയോജ്യമല്ലാത്തതുമാണ്.

മറ്റൊരു പ്രധാന വെല്ലുവിളി ഇ–വേസ്റ്റ്സ് ആണ്. കമ്പ്യൂട്ടർ, മൊബൈൽ തുടങ്ങിയ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ നമ്മുടെ ജീവിതത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിച്ചുകൂടാനാവാത്ത തായി മാറിക്കഴിഞ്ഞു. പുതിയ മോഡൽ ഫോണുകൾ ഇറങ്ങുന്ന മുറയ്ക്ക് അവ വാങ്ങുകയും പഴയതു ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക പലരുടേയും സ്വഭാവമായിരി ക്കുന്നു. എന്നാൽ കാലപരിധി കഴിഞ്ഞവയും കേടായവയുമായ കമ്പ്യൂട്ടറുകളും അനുബന്ധ ഉപകരണങ്ങളും മൊബൈൽഫോൺ പോലുള്ള ഇലക്ട്രോണിക് ഉപകരണങ്ങളും അലസമായി ഉപേക്ഷിക്കപ്പെടുന്നത് ഗുരുതരമായ പാരിസ്ഥിതിക പ്രത്യാഘാതങ്ങളാണ് ഉ ാക്കുന്നത്. ഇതെല്ലാം വളരെ ഗൗരവത്തോടെ കാണുകയും പരിഹരിക്കപ്പെടുകയും വേ താണ്.

ഇത്തരത്തിൽ നമ്മുടെ ഓരോരുത്തരുടേയും വീട്ടിൽ നിന്നും സ്ഥാപന ങ്ങളിൽ നിന്നും പുറന്തള്ളപ്പെടുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ ഉ ാക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളെ നമ്മൾ ഗൗരവത്തോടെ കാണാൻ തുടങ്ങിയിട്ടു ് എന്നത് ശുഭസൂചകമാണ്. ബോൾപേനയ്ക്ക് പകരം ഹീറോ പേനകളും പേപ്പർ പേനകളും ഉപയോഗിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കുന്ന ഒരു തലമുറ നമ്മുടെ വിദ്യാലയങ്ങളിൽ വളർന്നുവരുന്നു ്. കഴുകി വീ ും ഉപയോഗിക്കാവുന്ന റീയൂസബിൾ ഡയപ്പറുകളും നാപ്കിനുകളും വിപണി യിൽ ലഭ്യമാണെന്നു മാത്രമല്ല, പതുക്കെയാണെങ്കിലും പലരും അതിലേക്ക് മാറുന്നു ്. സ്ത്രീകൾക്കുള്ള മെൻസ്റ്ററൽ കപ്പ് ഇന്ന് സ്വീകാര്യമായി വരുന്നു ്. അതിന്റെ ഉപയോഗത്തെക്കുറിച്ചും പാഡുകളുടെ ദോഷവശങ്ങളെക്കുറിച്ചും സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളിലും മറ്റും സ്ത്രീകൾ പങ്കുവയ്ക്കുന്നതിനെ പോസിറ്റീവ് ആയിത്തന്നെ കാണേ താണ്. വ്യക്തിശുചിത്വത്തെ കുറിച്ചും പരിസര ശുചിത്വത്തെ ക്കുറിച്ചുമുള്ള ഗൗരവമായ ഇത്തരം സമീപനങ്ങൾ ബദലുകളാണ് മുന്നോട്ട് വയ്ക്കു ന്നത്. സർക്കാരിന്റെ ഹരിത മിഷന്റെ ഇടപെടൽ ഒറ്റത്തവണ ഉപയോഗിക്കാവുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകളുടെ ഉപയോഗത്തെ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്താനും നിരോധിക്കാനും നടപടികൾ എടുത്തുകൊ ് ഇത്തരം പാരിസ്ഥിതിക അവബോധത്തെ ഏറ്റെടുക്കു കയും പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ആശാവഹമാണ്.

നമ്മൾക്ക് ഒരിക്കലും പിന്നോട്ട് നടക്കാനാവില്ല. പക്ഷേ, ബദലുകൾ ക ത്തി മുന്നോട്ട് പോകേ തു ്. Biogas plants പോലെയുള്ള സംവിധാനങ്ങളും മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്ലാന്റുകളും സ്ഥാപിക്കപ്പെടുകയും പ്രവർത്തനക്ഷമമാകുകയും ചെയ്യേ തു ്. ഈ സംസ്ക്കരണ പ്രക്രിയയിൽ മാലിന്യങ്ങളൊന്നും അവശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്നില്ല എന്നുറപ്പാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമാണ് ഈ സീറോ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി. അത് ഏറ്റവും ഗൗരവത്തോടെ, അത്രതന്നെ ആത്മാർത്ഥമായും ഏറ്റെടുക്കപ്പെടേ , ജനങ്ങളിലേക്കൊക്കെ എത്തിക്കേ ഒന്നാണ്. പാരിസ്ഥിതിക പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ നമ്മിലെ പാരിസ്ഥിതിക ബോധത്തെ ഉണർത്തിയിരിക്കുന്ന ഈ കാലത്ത് അത് സ്വീകാര്യമാവുമെന്ന് തന്നെ പ്രതീക്ഷിക്കാം. പാരിസ്ഥിതിക ജാഗ്രതയോടെ മാലിന്യ സംസ്ക്കരണത്തെ നമ്മുടെ സാമൂഹിക പ്രതിബദ്ധതയുടെ, നമ്മുടെ ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്റെ ഭാഗമായി കരുതണം എന്ന് പറഞ്ഞുകൊ ് നിർത്തുന്നു. നമ്മുടെ മാലിന്യം നമ്മുടെ ഉത്തരവാദിത്തമാണ്.